

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě
Partyzánské náměstí 2633/7
Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava
Centrum hygienických laboratoří

Stanovisko NRL k obdržnému dotazu č. 3 (2023)

Dotaz:

Jak by se mělo přistupovat k informaci z vyhlášky 410, když norma požaduje kromě osvětlenosti, rovnoměrnosti a činitele oslnění i osvětlenosti stropu, stěn a válcovou osvětlenost. Jsou i tyto vyhláškou vyžadované (zatím jsem se neseťkal, že by je nějaký hygienik vyžadoval).

Odpověď:

Norma ČSN EN 12464-1 je zezavázána vyhláškou č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů v § 12. Pokud tedy hygienik k žádosti o stanovisko k projektové dokumentaci požaduje výpočet stěn, stropu, popř. válcové osvětlenosti, tak žadatel takovýto výpočet musí hygienikovi předložit. Požadavky na osvětlení stěn a stropů jsou v normě uvedeny jako náhrada za jasy. Při dodržení požadavků se předpokládá, že jasy stěn a stropů nebudou příliš nízké, a tudíž budou dodrženy pro zrakový úkol jasové poměry mezi místem zrakového úkolu, a pozadím, které nebudou vyvolávat kontrasty, které by mohli způsobit zvýšenou únavu zraku, nebo dokonce oslnění znemožňující zrakový výkon.

Nízkou osvětlenost stropu mohou způsobit zapuštěná svítidla s nulovým světelným tokem vyzařovaným přímo na strop.

Nízká osvětlenost stěn může být způsobena svítidly s hlubokou vyzařovací charakteristikou a cut off optikou (např. parabolické mřížky) a jejich nevhodným umístěním. Velmi často pak dochází k ostrému řezu mezi osvětlenou a neosvětlenou stěnou, což může opět způsobit diskomfort.

Válcová osvětlenost je požadována z důvodu rozeznatelnosti obličejů. Opět je to náhražka složitějšího vyhodnocování vertikálních osvětleností z různých směrů pohledu. Pokud nedocílíme dostatečnou osvětlenost na vertikálních překážkách, tak nebude možné vytvořit pozitivní kontrast (překážka- obličej vůči pozadí), a tudíž vznikne tzv. negativní kontrast kdy jas pozadí (stěny, stropu) bude vyšší než překážky a nebude možné rozeznávat rysy obličeje.

Osvětlení

§ 12

(3) Parametry umělého osvětlení ve vnitřních prostorech budov zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovnách pro výchovu a vzdělávání musí odpovídat normovým požadavkům české technické normy upravující požadavky na osvětlení pro vnitřní pracovní prostory¹⁴⁾. Barevný tón umělého světla volit pro hodnoty $E_m \leq 200$ lx teple bílý; $200 \text{ lx} < E_m \leq 1000$ lx neutrálně bílý; $E_m > 1000$ lx chladně bílý podle normových požadavků¹⁴⁾. Rovnoměrnost umělého osvětlení na chodbách a schodištích musí být větší než 0,2.

¹⁴⁾ ČSN EN 12464-1.

